

Ismervények
vonalra
enből
kába
selőségnél.
rgasse Nr. 17.

ér! E szavak
különösen beteg
ember, s ezért a
szívveljesebb hála-
czimú illusztrált
ben a legjobb és
kimerítően ismer-
t és a szerencse-
ző levelek egy-
egy sok esetben
dők arra, hogy a
get rövid idő alatt
egnek a megfelelő
még néhéz beteg-
miért is egy b-
szani levelezőlap
ól Lipcsében a
két megrendelni,
egyével sokkal
asztani. A meg-
kerül.
EN: Dr. Roth-
arában. Főrak-
sef gyógyszer

ghathatóbb és
ja a levegőt és
nékülözhetlen,
mint szintén a
és illatszernek

afelől szer lak-
alható.
kra.
a előjárója.

DE
n.
ó vaczi-nt

gárgány-
onarosták,
almok,
armány-
szító és
gazda-
i gépek.
s fizetési fel-
ételek.
ntve.

modern

re.

Á R.

Szerkesztőség és kiadó hivatal
S. A. helyintéze SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSENYEK.
előzetési pénzek és a kiadás körüli pa usz...
valamint a lap szelemi részét illető
minden k ö z l e m é n y e k i d e i n t é . e n d ö k .

Ísméntetlen levelek csak ismert kszektől
fogadtassak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 pr.
Egy órára	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Or-hasábsopettisor egyszeri beiktatásáért 5kr
Bélyegűj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábsos pettisorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglalt
ujdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Hétfő Márczius 19.

56. szám.

Vilmos császár temetése

Tíz napja, hogy megelégedve az évekkel, behunyta Vilmos császár az agg kortól kifáradt szeméit s a porhüvely, melyből a lélek elköltözött, melyben 91 évig vert egy nemes szív, lebegtette szárnyait egy istentől szellem, — átadott az örök nyugalomnak. Halála fájdalommal és gyászszal töltötte el az emberek szíveit és sirjánál királyok s királyfiak, a legnagyobb s legkisebb uralkodók házak képviselői, a leghatalmasabb s legjelentetlenebb államok meghatalmazottai jelentek meg, hogy a tiszteltreméltó császári alaknak megadják a végtisztességet, a derék embernek az utolsó üdvözetet. E komor márcziusi napon szakad ketté az elhunyt német császár és az élő emberiség közti utolsó földi kötelék s ezentúl „Vilmos a sas,” csak mint magasztos szellemi fogalom él, mint csengő történelmi név, mint a németek tisztelte s az összes művelt népek elismerése által nyezett eszménye egy nagy és jó császárnak, a hatalmas német birodalom egysege és hatalma, anyagi és szellemi felendülése újra alapítójának.

És ha elhangzott az utolsó áldás, eldőrdült az utolsó üdvölvés a meghalt császár beköltözött utolsó lakhelyébe a Hohenzollerek charlottenburgi sirboltjában: minden tekintet osztatlanul azon császári férfi felé fordul, a ki a meghaltnak örökébe lépett, jog és törvény szerint elfoglalta a trónt, melyről az atyát elszóltította a halál. Még könyvtől nedvesek a szemek, mikor Frigyes császár felé fordulnak s a kép, melyet megjelenése nyújt, magasztos és egyszersmind oly megindító, hogy a nedves lénynek tapadva kell maradni a néző szemében. Itt valóban a leggyönyörűbb költészet képzelt erejével együttműködött a valóság, hogy a legmegrendítőbb s egyszersmind a legmagasztosabb és legoktatóbb tragikái jele-

netet varázsolják elő! E nagy, szép férfi, e mintaképe egy erős és jó, határozottakaratu és böles embernek, a föld egy távolfekvő nap-melegítette zugában egy álnok kórral vivott az életért, mely nem csupán az övé hanem egy nagy nemzeté, az egész nagy emberiségé is, küzd, mint egy hős és tür mint egy szent. E küzdés és türes közben a fagyos északokkal egy sötét árnyék vetődik a déli küzdőterre: a kérelhetlen halál, mely ellen egy edzett test s akaraterős lélek minden erejével küzd a fiu, otthon orozva és hirtelen elejtette az apát. A nagy ember nem ismer ekkor önszenvedést s nem tekinti saját személyét, hosszas fontolgtatás és tétovázás nélkül vonatra ül, mely a gőz sebes szárnyain röpi őt haza a tiszteltreméltó aggastyán ravatalához, ki atyja és császára volt s ki ő rá hagyta a kötelességet, hogy a Hohenzollern-ház és a Németbirodalom élére álljon. És mint teljesítette ő e kötelességet! Az egész világ bámulatát fölkelte a Hohenzollern-ház és Németbirodalom új fejének első nyilatkozatai. Azoknak, kik a most már német császár és népe iránt mindenkor rokonszenvet és elismerést tanusítottak, legindületesebb dicsőeneikéinél jelentősebben és márkásabban hirdetik az ember és uralkodó nagy értékét azon szavak, melyekre Frigyes császár manifestációi egy oly embert indítottak, a ki esküdt ellensége az egész németéégnek és elkeseredett gyűlölője a Hohenzollern-háznak. Cassagnac, a bonapartismus, a francia chauvinismus és reactionarismus legvakmerőbb vívóvakasa, az új német császár két nyilatkozatának meggyőző benyomása alatt egyebek közt így ír: „Frigyes császár fellépése elismerő és csodáló méltatást igényel. Az új császár bámulatos sok jellemet és hallatlan szilárdságot tanusit. Frigyes beszédében oly loyaltás és szabadelvűség van, hogy az ember elhiszi, a mit ő mond. Érezzük, hogy Németor-

szág trónjára a legbecsületesebb ember lépett. A mai császárság nemcsak a béke, de a böles szabadság is. E béke kifeléd és beteléd: szerencseje egy népnek. Az arany kor, mely a vas után következett, egy bölesnek, egy hazafinak és egy nagy uralkodónak a műve, kit a történelemben minden népnek áldása fog kísérni. Uralkodónak így lelki nagysága, így szép jelleme Marcus Auréliuszra emlékeztet. Midőn a gondviselés Frigyes császár felett örökösök, örökösök akkor nem csak Franciaország, hanem egész Európa felett.”

Ily auspiciumok közt kezdődött Frigyes császár uralkodása elköltözött őse sirjánál, bölesőjénél a nagy béke- és szabadság korszaknak, melyet első kinyilatkoztatásaiban hirdett, melyeket egész Európa hű hittel és csodáló elismeréssel fogad. Vajha teljedésének Német- és Franciaország üdvére, üdvére a béke és szabadság után áhító egész Európának, azon szép szavak, melyeket a francia publicista valódi emberies érzelmei nemes felpezsdülésében mondott!

(Pester Correspondenz.)

Bylandt-Rheidt gr. lemondása. Bylandt Rheidt gr. közös hadügyminiszter lemondása, a mi e fontos társza eddigi viselőjének egészségi állapotából már hetek óta előre látható volt, bekövetkezett s ő felsége által jóváhagyatott. Bylandt-Rheidt gr. utódjává Bauer br. tábornagyot, a második hadtest eddigi parancsnokát és bécsi parancsnokló tábornokot emlegetik. Bylandt Rheidt gr. tevékenységét a felelősségeterhes álláson, melyet tizenkét éven át töltött be, hadseregünkben egész sorozata a lényeges újításoknak és vívmányoknak jelzi; a gyalogság, tüzérség, szekerész csapatok, egészségügyi csapatok és a hadbiztonság újjászervezése, a hadsereg új fölfegyverzése, a védtörvény életbeléptetése mind az ő regimije alatt történt. Mindeme jelentékeny intézkedéseket, melyeket a szünetlenül haladó idő, többnyire pedig más államoknak a példája tett szükségessé és ezért a hadsereg modern alakulásában természetes processust jelentettek, a távozó közös

hadügyminiszter a parlamenti tényezőkkel a legteljesebb egyetértésben hajtotta végre. A hirszerinti új hadügyminiszter, a hadsereg háboruban és békeben kipróbált embernek ismeri, a ki főleg administratív szempontból jelentékeny ismerettel és tapasztalattal bír. A bécsi fő és hadtestparancsnokságot hat év óta viseli.

Országgyűlés.

Budapest, márczius 17.

A képviselőház mai ülésében a szokásos előterjesztések után vita és módosítás nélkül fogadtatott el a fából való üres petróleum-hordók vámkézeléséről szóló törvényjavaslat, melyet P e r l a k y Elek előadó referált.

A mára kitűzött mentelmi ügyek, mivel az illető hivatalos iratok nem voltak kéznél, a mai napirendről levétettek. De következtek aztán az V. sorsjegyzékbeli k é r v é n y e k, melyek három elseje vita nélkül intéztetett el, a kérvényi bizottság javaslatai szerint. Hanem annál nagyobb discussió fejtett ki a s z e n n a i választók kérvénye felett, melynek révén a kaposvári képviselőválasztás újra a ház elébe került. A kérvényi bizottság előadója, G a j a r i Ödön, gyakori helyeslésektől félbeszakított beszédében kifejté, hogy itt sem törvénytárgyalatnak, sem érdemleges határozathozatalnak helye nincs s elfogadásra ajánlá a bizottsági határozati javaslatát, mely szerint a kérvény visszavehetés céljából az irattárba helyezendő. — B e r n a t h Dező ezzel szemben külön véleményt adott be, mely szerint az illetékes hatósághoz tenndő át az elnök által.

Orbán Balázs sokféle extravagáló beszédében nyers kifakadásokkal élt, miért is elnöki figyelmeztetést vont magára. Gr. S z é c h e n y miniszter röviden, de élesen vágott vissza Orbán személyeskedéseire. — H o c h János kiterjeszkedett a kaposvári választás kifogásolt körülményeire s védte Somogy megye reputációját.

Horánszky Nándor a külön vélemény mellett emelt szót hosszasan és azt látta jónak állítani, hogy itt a bünt „eltusolni” akarják Észrevételeire O r c z y miniszter felett röviden. T i s z a Lajos gr. a külön vélemény ellen szólalt fel, kifejtve, hogy ezen ügy a bíráló bizottság által már el van döntve és intézve. Majd S z a l a y Károly szólt, ki a kérvényt pártolta s utánna A p-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A bojár leánya.

Regény.

Írta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

Nemsokára egészen más irányt adott tervezgetéseinek egy váratlan, meglepő eset. Harmadik hétre Fehér Armin ur eltávozása után következő levelet kapott Charbon Louise kisasszony:

„Szükségem van egy hű és hallgatag személyre; önbe helyezem bizalmamat. Ön látni fogja, hogy fukar nem vagyok s gazdagon fogom jutalmazni azt ki nekem szolgálatot tesz. Önnek kezén mennek át a postáról hozott levelek, mielőtt nóm kezébe jutnának; ügyeljen arra, hogy semmi Magyarországból jövő levél kezébe ne jusson nőnnek, az anyéneket kivéve, melyeket ön írásmórról megismerhet. Kérem vigyázzon erre nagyon, igen nagyon.

„Két darab papirost talál ön e levélhez mellékelve. Az egyik 500 frankról szóló érték-papír; Kajován beváltják önnek aranyra. A másik egy levél mintája, melyet ön szives lesz szóról szóra leírni, az ott megjelölt nevet is aláírni s aztán a följegyzett cím alatt postára adni. Sem nőnnek, sem másnak senkinek nem szabad erről tudni valamit. Mély hallgatás a sirig.

Égesse el e levelemet rögtön, mihelyt elolvasta, s a belezárt levélmintát is, mihelyt le-másolta.

„Jövöben, ha Deville Károly névvel aláírva kap ön levelet, az tőlem fog jönni.

Fehér Armin.”

Bámulva vette a franciaia komorna kezébe a levelet, a mint az aláírásra pillantott; még jobban bámúlt, midőn végig olvasta.
— Ah, tehát mégis igazam volt, valami titoknak kell itt lappangani! — gondola magában.

A másik levél, melyet a komornának le kell majd másolnia, így szólt:

„Uram!

„Kissé csodálkozom azon szokatlan kérdés fölött, melyet önnek hozzám tetszett intézni s különösként tartom, hogy ön nem vélte czélszerűbbnek hivatalos uton tudakozódni. Ha jövöre önnek netán kedve jönne ismét tudakozódni, kérem sziveskedjék ez utóbbi utat választani; most azonban, miután aláírásából azt kell gyanítnom, hogy férjemenk valamely rokonától van szerencsém kikérdezteni, ez egyszer udvarias akarok lenni önhöz s felelek kérdéseire. Folyó évi április 2-án tartott esküvőmet Fehér Arminnal Ndm tudom miéért lehet szükséges önnek pontosan tudni e napot, de nem tagadhajta, hogy szives felvilágosítással nem szolgáltam.”

„Fehér Marina.”

A komorna kétszer-háromszor is átolvasta a szokatlan és szerfelett csodálatos sorokat. Fehér Armin tehát ál-levelet akar iratni vele neje nevében; esalás és áruslás van készülőben. Nos, ezer frankért sokat meg lehet tenni.

S aztán azért, a mi még jön ezután. Mert, hogy itt még vége nem szakad mindemnek, ezt egy pillanat alatt belátta Charbon Louise kisasszony.

Az ötszáz frankos papirost még másik is követheti. Követni kell még többnek is. E pillanatban csak erre gondolt; a pénz elkápráztat-ta szeméit.

Meghiszem, hogy nem lett volna képes valami nagy bűn elkövetésére; de nem látott benne semmi rendkívüli dolgot, ha egy férj kissé megcsalja nejét. Ez rendes szokás, s ebben meg nem ütközött a párisi leány. Az apró ár-mányokat megszokta, s mivelhogy mindennapi dolog volt nála, nagyon könnyen hozzá nyult, ha megkínálták vele.

Képzeltetés elnéje gyönyörködve merengett e két levél felett. Minden mesterségével nem lett volna képes ily pompás intrigát folyamatba hozni, mint a milyen önkényt megnyílik itt előtte. Csak hozzá kell nyulni, hogy megmarkolja

szövedékeit. Kezébe adta magát ez ember föltétlenül és Charbon Louise kisasszony nem az a lény volt, a ki fel nem tudta volna használni az alkalmat?

Bizonyos volt arról, hogy csak kétségbe-esésében folyamodhatott volna Fehér Armin. Talán, mivel senkije sem volt, kívül e levelet irathatta volna.

— Nos, én megírom neki, — szólt magában a komorna; — hanem megfizeti az árát.

S maga elé helyezte a két levelet az asztalra, egész élvezettel nézegette.

— Kétségbeesett lehetett nagyon, mikor hozzám folyamodott, — folytatta magában elmékedését. — Ilyen dolgot, csak leghebbe ember-rünkre szoktunk bizoni, s csak akkor szoktunk ilyen magam forma idegen személyhez fordulni, mikor senkinek sincs. Nagyon érdeklőben állhat a dolog; ötszáz frankot nem szokás hiába kidobni az ablakon még Oláhországban sem. Vajjon, kit akar megcsalni vele, s kinek a számára készü-e levél? Valami régi kedves talán, akinek igényei lehetnek még? Vagy valami örökösödési terv, a hol az ember gazdag örökség kedvéért hátrább teszi egy évvel esküvő napját? Mind-egy, akármí oka van, nagyon csodálk, ha azt hiszi, hogy csak engem fog felhasználni, s én nem használok fel őt.

Nem bírta kitalálni az okát, mire való lesz ez ál-levél, ámbar találekony elméjéhez segélyül vette Dumas regényeit. Abban kellett megnyugodnia, hogy az idő majd meghozza e relytély megfajátását.

Leült, s lemásolta a levelet, a mint Fehér Armin kívánta tőle; aláírta unőjének nevével is, aztán bepecsételte s feladta a postára. Az ötszáz frankról szóló érték-papírt Krajován felváltotta aranyokra, s elrakta fiókjába.

Ez volt a dolognak reális oldala; most már az ideális oldalhoz fordult, egész regényeket készígtetve nyughatatlan elméjében, mialatt összetett kézzel ült órák hosszáig székén s a varrótű félnapig is ott hevert az asztalon, a nélkül, hogy érintette volna.

„Égesse el e levelet.” — így szólt Fehér Armin utasítása. A komornának volt esze s el nem égette, hanem gondosan eltette s bezárta fiókjába az aranyak mellé. Annak a két levélnek hasznát lehet még venni.

Másnap újra kivette fiókjából a levelet s újra átolvasta. Gyönyörködött benne. Szeméit sokáig a végső sorokon legeltette, melyek így hangzottak:

„Jövöben, ha Deville Károly névvel aláírva kap ön levelet, az tőlem fog jönni.”

— Tehát még több levelet is szándékozik írni, — szólt magában a komorna; — annál jobb. Titkánek kulcsa kezében van, s mindent meg fogok tudni.

Pár nap múlva csakugyan megjött egy levél Deville Károly névvel aláírva. Az irás ismeretlennek látszott, a mint Charbon Louise kisasszony megtekintette; hanem eszébe jutott, hogy hiszen Fehér Armin megváltoztathatta írását, hogy rá ne ismerjenek. Semmi sem könnyebb. Egyébként akár ő írta maga, akár más, mind-egy; megírta, hogy a mi e név alatt érkezik, az tőle jön.

(Folyt. köv.)

Trefort Agoston új könyve.*

Közudomás szerint Trefort azon kiváló publicistánk közzé tartozik, a kik a nagyve-nes évek klasszikai tanulmányiból származó elmélettel irnak és szónokolnak, ha másokat is megnyerni óhajtanak azon korunk látkörét meghaladó eszmevilágnak, melyet ők helyesnek és üdvösnek találnak hazájuk és nemzotük érdekében.

Midőn 45 év előtt az ösdi jellegű közzé-lemény ellenében megkezdették Trefort és társai a publicistai harcokat, sokszor félreis merte a szüklátkörü társadalom czélzataik fontosságát és helyességét. Alig egy tized folytán azonban már oda nevelték ők a köz-

ponyi Albert gróf beszélt, előadva, hogy itt egy büntény súlyos indíciómai forognak fenn, melynek meglovását követeli. Ha a különvélemény el nem fogadtatnék, indítványozza, hogy a kérvény jelentését végett az igazságügyi bizottságnak adassék ki.

Tiszta Kálmán polemizálva Apponyival kiemeli, hogy azon ügy már el van döntve — a bíráló bizottság ítélete által — s bár a gyomai és sz. fehérvári választások körül is némelyek subjectív felfogása szerinti incorrectségek történtek, de mivel a ház bírósa ezeket eldöntötte — nem hozatnak itt többé szóba.

Eötvös Károly vehemens beszédében oda ragadtatta magát, hogy a nép önirászkodásának jogát kezdé fejtegetni, miért az elnököt igen erőlyes hangú figyelemztetést kapott, melyet a ház zajosan és élénken helyeselt. — Beszélte még Eötvös tenorjából P o l o n y i is. Itt, az idő előrehaladottsága miatt a vita félbeszakított s folytatása husvét utánra maradt.

Elnök a képviselőnek boldog ünnepeket kívánva, a ház az elnök éltetésével oszlott el.

Külföld.

Vilmos császár halála s a keleti kérdés.
Mint a „Pol. Corr.“nak Konstantinápolyból írják, a török politikai körökben azt vélik, hogy Vilmos császár halála után a keleti kérdésben kedvező fordulat fog beállani. Ezt a reményt arra alapítják, hogy a német diplomácia ezennel az új uralkodó alatt, kevésbé buzgó fogja támogatni az orosz javaslatokat, a mi által az a kényserhelyzet, a melybe Törökország az utóbbi időben jutott, lényegesen enyhébb lesz.

A német császár állapota. Frigyes császár állapotát — dacára a kiállott izgalmaknak, megnagyuntatónak mondják. A betegség természete azonban megköveteli, hogy az uralkodó kímélje magát, ne erőltesse meg idegeit a munkával.

A debreczeni „István“ gőzmalom közgyűlése.

Az „István“ gőzmalom tegnap tartotta évi közgyűlését. Ezen hatalmas iparvállalat is kénytelen volt a múlt évben érezni azon kedvezőtlen üzleti viszonyokat, melyek már két év óta rendkívül nyomasztólag nehezédnek a hazai malomiparra. Azonban az „István“ malom a többi vidéki, úgy szinte a fővárosi nagy malomok leg-többjének üzeteredményéhez képest 1887-ben is jelentékeny haszonnal zárta az évet s a részvényesek egészen meglehetnek elégedve az osztalékkal. Bár a gyártás a malomok közösen kötött kartele szerint májustól augusztusig 20—40%-kal megvolt szorítva, épen az egészséges üzleti helyzet visszaszerzése végett: a malomnak sikerült mégis, egész éven át 231435 méter-mézsát megörölnie, mi csak 20 ezer m. mázsával kevesebb az 1886-ban gyártott mennyiségénél. A tisztanyereség 82733 fitra megy (szemben az 1886. évi 127500 fitral); s ezen még mindig tekintélyes összegből 55500 fit (a múlt évben 74040 fit) jut osztalékokra, a 100 fitos részvények után 15 fit (a m. évben 20 fit); a többi rész külön, bőző alapok gyarapítására fordították.

A közgyűlés egy hálatartozást is teljesített, midőn nagyérdemű kezelő igazgatóját, Szepessy Gusztáv urat ennek 25-dik szolgálati év fordul-

ója alkalmából az erkölcsi jutalom kivül anyagi elismeréssel is megistáztelte.

A közgyűlésen S e s z t i n a Lajos igazgatói tag töltötte be az elnöki tisztet; ki enunciaia a közgyűlés határozat képességét, miután az szabályszerűen lett előre meghirdetve s momentán 33 részvényes van jelen 810 részvényes képviselővel 394 szavazattal. A tárgyszorozatba fölvetett alapszabály módosításához megkivánt 49 részvényes jelenléte is, mire e pont tárgyalásra kerül, reményelhetőleg konstataható lesz. A jegyzőkönyv vezetésére Nemes Kálmán jogtanácsost, hitelesítésére s a szavazatok ellenőrzésére Zádor Lajos, Dr. Kemény Mór és Bészler Lajos részvényeseket kérte fel.

S z e p e s s y G u s z t á v igazgató felolvasta az igazgatók jelentését a múlt évről.

A jelentésben elmondatik: hogy a haszon e megelőző évinél gyengébb ugyan, de tekintettel a malomipar általános kedvezőtlen viszonyaira és több hasonló vállalat meddő, sőt káros múlt évi működésére, kiélégítőnek mondható.

Az „István“ gőzmalom is gyártási erejének csak 70 százalékát tudta a múlt évben felhasználni, és használt csak az év utolsó 4 hónapjában működhetett.

A bajok orvoslása végett áprilisban Budapesten tartott országos malomgyűlésen részt vett; és az ott létesített határozatokhoz a közjó szempontjából csatlakozott: de még több fontos kérdés közös megoldásra vár. — Legfontosabb volt a gyártásnak májustól augusztus végéig való megszorítására a malomok által kötött egyezmény.

A mérleg szabályszerű összeállításá mellett a kiélégítő mérvbent történt leírások után és az összes üzleti költségek és jutalékok levonásával maradt 1887-ről tiszta nyereség 82,733 fit 85 kr. hozzá az 1886-ról fel nem osztott 891 „ — „

a közgyűlés rendelkezésére álló nyereség kitesz 83,624 „ 85 „

A liverpooli kiállításon az „István malom“ ezüst éremmel tüntettetett ki.

Az igazgatóság egy a telepen építendő szükséges raktárra 12,000 fit engedélyezését kéri.

Az 1887-dik évi veszteség és nyereség rovása szerint a társulat nagyobb összegű kiadásai:

Épületek és gép felszerelési tárgyak elhasználása által okozott értékesítkésért	28168	fit	14	kr.
Azó és illetékért	22988	„	45	„
A gyártás, jókarban tartás, kezelés és igazgatás összes üzleti költségeiért	237434	„	67	„
Jutalékokért a tiszta nyereség után	6392	„	84	„
Tiszta nyereség 1887-ről az 1886-ról áthozott 891 fit felosztatlan nyereséggel együtt	83624	„	85	„
A teljes összeg:	406714	„	76	„
Bevétele pedig:				
1. 1886. évi felosztatlan nyereségért	891	fit		
2. Az örölsből nyers haszonért	406426	„	57	„
3. Vegyes jövedelemér	395	„	19	„
összesen	407712	„	76	„

A mérleg szerint a v a g y o n 1,726,719 fit 97 kr. Ennek kimutatásánál következő fő tételek szerepelnek: Telek és épületek 202,222 fit. Felszerelési gépezet 430,546 fit. Ezen 632,768 fitra menő beruházási vagyon értékéből levonandó lévén „érték esőkkenési tartalék“ címén 561,119 fit, a valóságos érték 576,649 fitot tesz ki. Buza- és örlemény készlet 15,922 fit. Értékpapírok 12,787 fit. Buzára adott előlegek

véleményt, hogy csak elvétve kellett a félre- ismerés ellen küzdeniök,

Az a kitünő írói gárda, melynek hoszsu ideig büszkesége volt Trefort, legnagyobb rész éltünk már az élők sorából. A tevékenység terén egyedül csak Trefort maradt, kit a teremtő azonkivül, hogy ifjúi erővel áldott meg, azon halhatatlanító tulajdonsággal is kitüntetett, hogy agg kora dacára mindig nemzete előtt járjon néhány lépéssel s a leg-ujabb kor vívmányait nem egy ifjabb generáció, hanem ő egy maga gyökeresítse s honosítsa meg nálunk!

A kőtet is, mely most becsátattatott közre, minden lapján egy-egy csokor oly eszmét és oly elvet foglal magában, melyet Trefort előtt sem ki nem mondott hazánk határai közt, senki sem annak létesítésére nem gondolt a l l a m f é r f i a i n k közül. Pedig hát nem is keskeny föld szalag az, a hol Trefort eszmélete bolyong, hanem hatalmas tér, nem letaposott mező az, hanem viránytalan síkság, mivelhogy ott emberi kéz művelésének nyoma sincs. Az elhagyott és kihasz- nálhatlan, de egyszersmint erőszaporításra képes, parlagon heverő talaj felfedezésében s értékesítésében Trefort csaknem egyetlen. Vaskos könyvének számtalan helye utal arra, hogy hol kell keresni a nemzeti erő újabb s kihatásatlan forrásait.

A mű legnagyobb része nem ismeretlen. A Kárpátoktól le az Adriáig vagy magát a mű töredéket, beszédek és levelek alakjában, vagy az ezek nyomán vagy ezek szellemében megvalósított intézmények üdvös voltában látta az olvasó Trefort eszméit. És mégis nagy jelentőségű a különböző helyeken elhangzott és különböző egyénekhez intézett levelek ezéltatos és öntudatos csoportosítása azért, mert így a különböző időben s elkülön- zötten megjelent cikkek most az egyesített

erők hatásával fognak birni s közjólétünk üdvén munkálkodni.

Két részre oszlik fel tárgyanaga szerint Trefort műve és pedig: közoktatásügyi részre és közgazdasági művészeti és ipari fejezetre. E két munkakör valóságos cödexet s jövőbeli fejlesztésének alaptervét foglalja magában Trefort műve oly határozottsággal, minővel a kiváló szellemek nyomják korukra zsenialitásuk bélyegét s irányítják a jövőben megoldandó kérdések lebonyolítási módját.

E két rész magában foglalja tizenöt évi miniszterségének összes kimagasló mozzanatait s mindazon reformoktól, melyeket több kevesebb küzdelemmel kivívott. Az irodalmi befolyásolást Trefort mindig az elsőrangú té- nyozók közé sorozta bár, minisztersége első tíz éve alatt mégis csak nagyon ritkán fordulhatott az eszközlőhetősécsak az országgyűlési tereben s választói előtt fejtegetheté reformterveit, miután többi idejét a miniszterium felhalmozódott adminisztratív teendői telemlészték. Mita azonban Berzeviczy Albert államtitkár az adminisztratív teendők jelentékeny gondjától fúni gyengédséggel megkímélte kezdé Trefortot, azóta közelíthetett ő az angol miniszterek állása felé: ellenőrzé- ugyan az adminisztrációt, kormányzáat, de egyszersmind több időt fordíthatott tanulmányai és élettapasztalatai értékesítésére is. Ez időtől neve gyakrabban jelenik meg a sajtó hősei közt s hízgelés nélkül konstata- latjuk, hogy minden megjelenése, ha nem is kapott minden felől bókot, elvi ellenei részé- ről is korszakalkotónak vagy legalább is, alapvetőnek tekintetett eszmeáramlatainkban.

A tárgyalás alá vett kötet legkevésbébb ismeretes, de mindamellét egyik legbecesebb részecskéje azon beszéd, melyet 1861 május 25-én tartott a rövid életű országgyűlés ter- mében Éles elfogulatlan eszmeör sugárzik e

3148 fit. Követelések pénztételeknél 110563 fit. Készpénz 39203 fit. Előre kiízetett tűz- zettett tűzbiztosítási díjak 3 évre 32528 fit. Biz- zományosok tartozása 27050 fit. Adósnakál kánlevő tartozások 270751 fit.

A vagyonnal szemben álló t e h e r tételei: Részvénytőke 370200 fit. Tartalék alap 506991 fit. Osztalék tartalék 37020 fit. Értékesítke- nések tartaléka 56119 fit. Kétes követelések tartaléka 15000 fit. Nyugdíj alap 5300 fit. Hivatalnokok segély alapja 3609 fit. Munkások segélyalapja 4143 forint. 1884—86-ról föl nem vett osztalék 785 fit. Bizományosok biztosítéka 29770 fit. Szenvedő váltók 535829 fit. Folyó számlaszerinti tartozások 78329 fit. Tiszta nye- reség 83625 fit. összes teher: 1726719 fit. 97 kr.

A felügyelő bizottság az igazgatóság által betervezett zárszámadást a társulat rendben vezetett könyveivel megegyezőnek, a keresk. törvény s az alapszabályok követelményeinek megfelelőnek találta. Az igazgatóság indítvá- nyaihoz hozzájárul s a felmentvényt a zárszáma- dásokra vonatkozólag úgy az igazgatóság mint maga részére megadni kéri.

Zádor Lajos minden tekintetben elfogadja a felügyelő bizottság jelentését. Egy- szersmind az igazgatóság részére működés szép eredményért juttatókönyvi köszönet kifejezését indítványozza. Igen zajos helyesléssel fogadta a közgyűlés ama másik indítványát is, mely szerint a társulat Szepessy Gusztáv 25-dik évfordulóját érte meg az „István“ gőzmalommal tett műkö- désének, sikeres tevékenysége elismerésül a kil- lón jegyzőkönyvi köszönetnek kívül egy tisztelet díjat is adjon évi fizetésének megfelelő összegben. Indítványozó ennek fedezetül a tisztanyeremén- yből az osztalék-tartalék alaphoz javasolt 14980 fitből elvételt jelöli meg.

Szepessy Gusztáv mélyen megün- dülva mond köszönetet a közgyűlés ezen kitün- teté elismerésért, mely neki annyival inkább jól esik, mivel az erre vonatkozó indítványhoz a jelenlévők mindegyike csatlakozik. Igéri is, hogy mindaddig, míg a részvényesek bizalma vele parancsol s míg egészsége, ereje engedi, nem szünik meg a társulat érdekeit lankadatlanul fáradozni. A mi azonban az indítványnak az anyagi jutalmazásra vonatkozó részét illeti, ki- jelent, hogy ő a nélkül is, csupán az erkölcsi elismerés által rendkívül le van kötelezve s kéri a közgyűlést, hogy ezen indítványnak határo- zattá emelését, vegye le a tárgyszorozatról, an- nyival inkább, mert nagy szükség arra, hogy a részvénytartalék alap minél előbb megerősödjék.

F e i s c h l Károly a jelenlévő részvé- nyesek nevében kéri az indítványnak egészében való elfogadását.

S i m o n f f y Sámuel a kezelő igazga- tói fizetésnek megfelelő 2400 fit. tiszteletdíjat akként javasolja a nyereség felosztási tervzetbe beillesztetni, hogy a részvény tartalék tőkéhez csatolandó 14980 fitből 200 fit. miálta e tőke kerék 50,000 fitra nyer kiegészítést, a 400 fit. pedig a jövő évre előirandó 950 fit fizetessék ki.

A közgyűlés ezen indítványhoz hozzájárul- ván az igazgatóságnak a tiszta nyereségre vo- natkozó javaslatát a közgyűlés következőleg fo- gadta el.

1. Az alapszabály 74 cikke értelmében a tartalék-alaphoz 4456 fit 33 kr csatoltatik.
2. O s z t a l é k u l minden 100 fitos rész- vény után 15 fit kiadatik: összesen 55530 fit. Kifizetése — a 17-ik számú szelvényre — ápril 3-tól a társulati pénztárnál és az ipar és keres- kedelmi banknál megkezdetik.
3. Az o s z t a l é k t a r t a l é k - a l a p h o z 12980 fit adatik (miálta ez 500000 fitra emel- kedik).

beszédéből, melynek minden izecskéjét a haza szeretet és szabadelvűség szelleme hatja át s egyik legszebb műremeke azon politikának, mely Magyarország fennállását az Ausztriá- val való őszinte és igazságos szövetségben kívánja biztosítani. Már ekkor nyilvánul azon kettős politika, melyet maig vezérprogrammal bírt Trefort, és pedig a „mindennapi politika“ mely központosul, az intelligencia, vagyonos- ság s egészség előmozdításában, és a maga- sabb politika, mely a forradalmi kultusz le- győzésében, az alkotmányosság szilárdításá- ban, a vallás és egyház számbavételében a az államéletben központosul, mely utakat talá- lá egyedül üdvözöknék a magyar állam s kultúra fejlődésére s biztosítására. Széchenyi példája szerint nem szünt meg hirdetni, hogy országunknak szellemi és anyagi erőre van szüksége, mert csak erős államoknak van tartós jövőjük, mert az erő az élet, a gyen- geség halál.

Mint valamely kitünően szerkesztett ka- leidoskop, oly élénk és változatos színezetű Trefort művének beltartalma. Legtöbbet fog- lalkozik a középiskolák szerveztével, anyá- gával, tanerők képzésével, a latin s görög nyelv kiküszöbölése kérdésével, a gyenge hírnevű középiskolai intézetek államosításá- val, a jogakadémiai szabályozásával, a tan- könyvek revidálásával, a roáliskola védel- mével, a felső leányiskola alapításával és fejlesztésével, a magyar népképzés kérdésével. Az említettek kivül kiterjed éber figyelme a magyar kulturális mozgalmakra, a tanítói nyugdíjalapokra, a közegészségügyi intézke- désekre, az iparoktatásra és ipargépész isko- lák szerveztésére ép úgy, mint a természettu- dományok művelésére, a szász egyetemnek színvonalának emelésére, a vallás szabadság és feikezeti ügyek rendezésére. sok más életkérdés mellett.

Mindezekből pedig azou tanulságot ve-

4. A per alatti kétes követelésekhez 5000 forint.

5. A hivatalnokok nyugdíj-alapjához 2000 fit csatoltatik.

6. Különféle jótékony czélokra 700 fit felosztatik.

7. Szepessy Gusztáv 25 éve működő ke- zelő igazgató megjutalmazására 2400 fit fordít- tatik, végre

8. A még fennmaradó 558 fit 52 kr. az 1888-ik évi új számlára átvitetik.

Ugyancsak el lettek fogadva a jelentésben levő többi javaslatok is, s a kért felmentvényt megadatott.

E közben a jelenlévő részvényesek száma 43-ra szaporodván, tárgyalhatóvá lett több rész- vényesnek a részvényátírási díjnak lejjebb szál- lítása s ennek folytán az alapszabály 12-lik cikkének módosítása végett tett indítványa, melyre nézve az igazgatóság sem tesz semmi el- lenvetést, ha a többségnek tetszik azt elfogadni.

Az indítványozók okadatolásokban hivat- koznak azon körülményre, hogy újabb időben a legtöbb és legtekintélyesebb részvénytársulat rész- vényei nem névre állítanak, hanem előmótóra szólanak, mi által az ügyvezetés kényelmesebbé válik.

Az „István“ malom részvényei, melyeknek jóhitele van, s élénk adás- vévési forgalomnak örvendenek, névre vannak kiállítva: ezért át- örendéseknél, eladásoknál s örökösödéseknél költ- séges átírásokat kell az illetőknek teljesíteni. Nem kívánják, hogy a részvények előmótóra szólókká alakításának át, a mi sok bajjal s az alapszabályok lényeges módosításával járna. Ha- nem azt indítványozzák, hogy az átírási díj a bélyegdíjjal együtt részvényenként 1 fitből 50 kr-ra szállítassék le.

S i m o n f f y Sámuel nem látja szükségét ezen módosításnak. S e s z t i n a Lajos, Karap Mór, Szepessy Gusztáv ellenben elfogadják az indítványt; mert ennek folytán megszűnhetik az az anomália, hogy a részvények évek múltán is a régi, előbbi tulajdonos nevének állanak; így a részvényesek névsorát kevésbé lehet valótlán- nak állítani s mert a társulat kiadásai az át írásoknál 50 kr. díj mellett is fedezve lesznek.

A közgyűlés csakugyan elfogadta az indít- ványt s az alapszabály 12. cikke ily értele- ben módosítva lett.

A társulat hivatalnokai és munkásai ré- szére szervezendő nyugdíjintézetre nézve az igaz- gatóság ezuttal is ép úgy mint a múlt évi köz- gyűlésen, ugyan azon javaslatot terjeszti az közgyűlés elé. Tudniillik, hogy a tár- sulat még most sincsen azon helyzetben, hogy a célnak megfelelő nyugdíjintézeti szabályzatot létesítsen. A munkásokról az ipartörvény értelme- ben ugyis gondoskodik a társulat. Arra nézve pedig, hogy a hivatalnokok hozzájárulásával létesíttessék nyugdíj intézet, a negyven éves göz- malom viszonyai nem alkalmasok s ezt kellően is indokolja az igazgatóság s álláspontját más malomnál lévő példákunk támogatja. Csak ha a már meglevő nyugdíjintézeti alap (5000) a tár- sulat önjerejéből merített gyarapodás által ele- gendő összegre szaporodik, el jön az ideje annak, hogy házi szabály készíttessék, mely szerint a társulat egészen függetlenül gyakorolhassa a nyugdíjazást és segélyezést.

Ezen előterjesztés tudomásul vétetett azon határozattal, hogy a hivatalnokok nyugdíjalapja jövőre a jövedelemhez képest gyarapítandó.

Végül az igazgatóságból sorrendszint ki- lépett A r m o s Bálint és M a y e r Emil titkos szavazással 3 évre igazgatósági tagokká újiból megválasztattak; amaz 345, emez 360 szava- zattal.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

zeti le, hogy az ifjabb generációt át kell hat- nia azon meggyőződés erejének, hogy a mun- ka nem szégyen és hogy az ország gazdasági állapota iránti értelmet és érzéket az iskolá- ban szerzett alapon az életben tökéletesíteni minden egyesnek hazfui kötelessége.

Kiváltképen kiemelkednek azon beszédei melyeket mint az akadémia elnöke tartott s melyek jótékony hatását a könyvolvasás és könyvtérjesztés növekedésében lehet felis- merni.

A második részben legtöbb figyelemre méltók azon sorok, melyeket a képzőművésze- tek érdekében Ipolyi Arnoldhoz, a hazai festé- szet érdekében ugyanahoz, iparügyekben a középiskolák igazgatójához, a magyar mű- ipar pártolása érdekében a hazai főpapokhoz az iparművészet érdekében a főrendiház elnö- kéhez, az iparművészeti társulat érdekében a magyarországi lapok szerkesztőihöz, a pozson- nyi Toldy-körhöz, Budapest főváros IV. ke- rületi választóúhoz intézett. Ezekhez sorozh- tó azon eszmedus két beszéd, melyeket a képzőművészeti társulat 1887. évi ősi kiállí- tásának megnyitására, továbbá a magyar tudományos akadémia nemzetgazdasági bizott- ságának megnyitói ülésén mondott.

Kitünő állást elfoglaló s nyugalmas nem ismerő kiváló szellem alkotásait foglalja magában a szóban forgó mű, mely irodalmi értékén kívül hatni és gyarapítani van hí- vatva. Bárha a rögtönzés közvetlenségével hatnak ugy a szónoki beszédek, mint a leve- lek; kevés kivétellel formai tekintetben is mintálul vehetők: tartalmi tekintetben pedig méltán foglal helyet a mű azok közt, melyek új eszméket tartalmaznak s melyek ép oly hasznosak, mint elvülhetlenek.

„P e s t e r C o r r e s p o n d e n z.“

De
önse
A d
sülete m
a város
lését S i
gárme
melyen a
zatképe
sére G y
lesítésére
tagokat
A
felolvaso
vetkezők
Az
elő kitű
távol áll
sadalom
és ha
érdeket,
Ez a ba
ezt pár
A tagok
17 rend
számhoz
megszűn
lépétt k
az alár
jesen b
10002 f
találkál
237 fit
kr, a m
keveseb
mutat f
volt 1)
azon k
az alap
telezett
A tagol
volt a
önsegél
előlege
2096 fit
a mi e
voltát.
hosszu
amazok
ellenbe
tett 83
tási cz
sület n
e hely
gok ré
vezmél
nyek y
10% á
szertár
vezetés
Kardó
és por
szabón
Falk O
ber el
alakító
korzó t
korlati
rel a
nak b
a szer
Az eg
re kit
be; s
osztat
1563
22 kr
3 3/4 %
megy.
3/4 év
talékl
vonat
száma
alapj
vette
den v
H a r
vábbá
v i e s
az ut
jegyz
H
beado
ezeni
sület
válas
gok:
kessy
az el
Endre
kolozs
Lászl
Guszt
póttá
vány
közte
egyile
d. e.
évi k
megl
kéret
tartá

követelésekhez 5000
nyugdíj-alapjához 2000
széleokra 700 ft

Debreczeni tisztviselők önsegélyző szövetkezetének közgyűlése.

A debreczeni tisztviselők önsegélyző egyesülete mint szövetkezet tegnap d. u. tartotta a városi háza nagytermében VIII. évi közgyűlését Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöklété alatt, ki a közgyűlést, melyen a tagok egy ötöde jelen volt, határozatképesnek jelentvén ki, a jegyzői toll vivésére Györy Kálmánt, a jegyzőkönyv hitelesítésére Széll János és Csürke János tagokat kérte föl.

A Harmath Gergely igazgató által felolvasott igazgatósági jelentés tartalmát következőkben foglaljuk össze:

Az egyesület törekszik ugyan a maga elé kitűzött cél felé, de attól még mindig távol áll, minek oka a közönyösség, s a társadalom minden terén észlelhető ünszés és haszonletetés, mely nem a közérdeket, hanem a saját egyéni hasznát keresi. Ez a baj megvan a szövetkezetnél is, a mint ezt pár felemeltet jellemző példa igazolja. A tagok száma 1887 végén volt 218 rendes, 17 rendkívüli, az 1886 év végéni összesített számmal képest 14-gyel kevesebb. Év közben megszűnt tag lenni 26, ezek közül 18 önként lépett ki. Ujjonnan lépett be 12. 1887 végén az aláírt alaprészek száma 1062, ezekből teljesen befizetett 980. E czímen befizetett 10002 ft. Segélyalap állása 708 ft 13; tartalékalap 1413 ft 32 kr.; beruházási alap 237 ft 09 kr. Vagyon állás 13158 ft 60 kr., a megelőző évihez képest 611 ft 82 krral kevesebb. Gyarapodást csupán a tartalékalap mutat fel. Tagok fogyásának közvetlen oka volt 1) a posta és távirat újszervezése, 2) azon körülmény, hogy hat tag neve, kik az alapszabály 8. §. d) pontjában foglalt kötelezettségeknek nem feleltek meg, töröltetett. A tagok fogyásának természetes következménye volt a befizetett alaprészek csökkenése. — Az önsegélyezés eredménye: 1887. végén hosszú előlegekben 9090 ft 49 kr. rövid előlegekben 2096 ft összesen 11186 ft 49 kr volt kiűn; a mi eléggé bizonyítja a szövetkezet hasznos voltát. Az egész év folyamában kiadott 36

hosszu — 458 rövid előleg. Érdekes, hogy amazok száma évről-évre növekszik, emezéke ellenben csökken. A múlt évi összes forgalom tett 83095 ft 61 krt. A jó és olcsó fogyasztási cikkek beszerzése tekintetében az egyesület már rég lemondott az álló kezeléssel; e helyett csak arra szorított, hogy a tagok részére bevásárlásoknál előnyöket, árkedezményeket eszközöljön ki. Ilyen kedvezmények voltak: 1. Színházi utalványok. 2. 10% ártengedés az összes helybeli gyógyszertárakban. 3. Fűrdőjegyek. 4. 5% árkedezmény Kunz József és társánál. 5. 6% Kardos Lászlónál. 6. 6% Lam Sándor üveg és porcelán kereskedésében. 7. Terényi J. szabónál. 8. A Szikszay Gy. uszodájában. 9. Falk Ottó cipész üzletében. Múlt évi novem ber elején egy tejfogyasztási csoportot is alakított az igazgatóság. Ez azonban, a vállalkozó tejszállító nem bírva e téren kellő gyakorlatiassággal, hamar megbukott. A jogászrel a közös helyiség bírása gyakorlatiatlannak bizonyulván, igazgatóság a jogászörnek a szerződést f. évi május 1 ére felmondotta. Az egyesületi tagok tanuló gyermekei részére kitűzött tiz 15 forintos segélyt volt igénybe; személyi segélyezés czímén pedig 40 ft osztott ki. A pénztárkészlet 1887 végén 1563 ft 58 kr. A úszta nyeresémi 370 ft 22 kr, melyből az igazgatóság osztalékul 33% -ot javasol kiadni, a mi 346 ft 71 krra megy. A jogászörnek a közös helyiségért 3/4 évre eső s kiűzetett 150 ft bér az osztalékból, a tagok közt egyenlően kivette, levonatik.

Ezen igazgatósági jelentést, ugy a zár számadást is a felüggelő bizottság jelentése alapján a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vette; az abban foglalt intézkedéseket minden vita nélkül jóváhagyta.

Az igazgatóságnak, különösen pedig Harmath Gergely igazgatónak; továbbá Tamásy Károly és Mihály István gyógyszerészeknek, miert az utalványokat szívesek voltak árusítani, jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

Horváth Sándor és társa irásban előre beadott indítványára Roth Mártont debreczeni távirtdahivatali volt tisztet, az egyesület tevékeny igazgatóját tisztelőbeli taggá választotta a közgyűlés.

A sor szerint kilépett igazgatósági tagok: Horváth Sándor, Kovács István, Békessy László, Sárváry Lőrincz, Széll János, az elhalt Filótás Ferencz helyére pedig Márk Endre, póttagokká Dr. Hrehus Viktor, Miskolczy Jenő, Bieber Bernát, Kirsinsky László, Oláh Károly; felügyelőül Szepessy Gusztáv, Handtel Vilmos és Zalai Márk, póttagul Tikos István az igazgatóság indítványára újból megválasztattak, még pedig közfelkiáltással.

Ezzel a gyűlésnek vége lett.

Napi hírek.

Honvédyülés. A 48—49-ik honvéd egylet f. hó 25-én tehát virág vasárnapján d. e. 10 óra után, a városi háza kis termében évi közgyűlést tartand, melyre tisztelettel meghívja az egylet tagjait; egyszersmind kéri a megjelenésre kitűzött idő pontos be tartása. Az elnökség.

Ma gróf Degenfeld József főispán urnál neve napja alkalmából egymást érték a tisztelgések a különböző megyei városi állami hivatalok, ugyszinté egyháziak és tanintézetek részéről. — József napjáról levén szó megemlítjük, hogy az iparos ifjak dalköre tegnap este szeremaddal lepte meg az ifjusági egylet elnökét Huber Józsefet s pénztárnokát Széllák Józsefet.

Előadás a filokszerá vészről és a szőlő nemesítésről. Fülelte érdekes és tanulságos előadást tartott tegnap d. e. a városi háza kis tanácstermében Guzman Dénes Misztót faluban (Szatmár m.) lakó borászati vándor tanár, kit a nagy számmal egybegyűlt közönségnek, mely helyben és az Ermelléken szőlővel bíró polgárokból állott, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester mutatott be. Guzman Dénes igen világos előadásu vándortanár s minden tudakozó kérdésre, mi lyeneket pedig számtalan sokat intéztek szőlősgazdáink, a legszívesebb készséggel válaszol. Tegnap a filokszerá elleni védekezésről és a szőlőnemesítésről tartott csaknem két óra hosszan át előadást. A veszedelmes rovar elleni védelmet egyedül az amerikai szőlő vészörök meghonosításában látja és ajánlja, melyek aztán ugynevezett zöldoltás által nemesítendők. Ez a legkiseb módja a nemesítésnek. A nagy tetszessel fogadott felolvasásról írott bővebb tudósításunkat későbbiek miatt holnap számunkban közöljük.

A czeplédutcai ev. ref. templomban az üllöpadok festését ma kezdette meg Firt Adolf festő, ki 430 frtért vállalta fel ezen munkát.

A debreczeni ev. ref. egyház kezelése és felügyelete alatt álló ösztöndíj alapítványokból a f. iskolai év első felében 55 főiskolai tanuló kapott ösztöndíjat összesen 1515 ft értékben.

Öngyilkosság. Takács József asztalos mester, ki csak négy nappal azelőtt esküdtött örök hűségét egy csinos kis nőnek, tegnap ismeretlen okból saját lakásán felakasztotta magát.

A keresk. akad. tanulók önképző egylete szombaton Arany János emlékére sikerült ünnepet rendezett szép számú közönség jelenlétében a kereskedő ifjak önképző egyesülete helyiségében.

A felolvasó körből. Zalay Márk kereskedelmi akadémiai tanár f. hó 51-én szerdán folytatni fogja „Kéjtázason” czimű érdeklécsitő felolvasását. Minthogy a felolvasás előláthatólag 1 óráig fog tartani, kívánatos, hogy a terem ki legyen világítva.

Az ermelléki ev. ref. egyházmegye 100 firtal belépett A magyar Prot. Tud. Irodalmi Társaság alapító tagjai közé. Ezen egyházmegyéből a Társaság rendes tagjai lettek: Szöke János, Bányai László, Erőss Mihály, falyai egyház Bartha András, Torma Károly, Zsigó Endre, Szikszay József, segélyező tagok: Fazekas Mihály, Szabó Mihály, Szikszay Zoltán, Szatmári Sándor, Takács József, Dobra Sándor, Bajza Antal és Csontos László.

Népesedés. Debreczen sz. kir. város területén márczius 11-től márczius 17-ig terjedő időben született ev. ref. (335—363 anya könyvtétel) élve 14 fiu, 13 leány, halva 1 fiu, 1 leány, együtt 15 fiu, 14 leány — 29. R. k. k. (66—75 anyakönyvi tétel) élve 4 fiu, 5 leány, halva 1 fiu — 10. Izr. élve 3 fiu, 2 lány — 5. Született összesen 23 fiu, 21 leány — 44 gyermek. Meghalt ugyanazon idő alatt: 16 fi, 19 nőnemű — 35 gyermek. Ezek közül ev. ref. 28. r. k. hat, 5; izr. 2.

A tavasi árvizek megint nagy pusztításokat okoznak. Szatmár-on eddigleg vagy 200 épület omlott össze. Ma már azonban megnyugtatóbb hírek érkeznek innen. A víz teljes lefolyása azonban nem egyhamar várható. Katasztrófától félnek Csabán és Békésen. A nagy csatorna vize előntötte a csabai rétet, 24 ezer holdat. A csabai lakosság óriási erő kifejtésével körgátat rögönzött a város tövében, de az áradat a múlt éjszaka a szőlők felé megkerülte azt s elege az élő vizesatorna jobb partján levő város részt. A lakosság mindenfelől menekül. Az ugynevezett bogárhátú házak roskadoznak. A vizár az összes jobbpart házsorokat körülzárta. A védelem a csatorna balpartjára szorított. A lakosság a parton tanyázik. Ha a víz betör az élő vizesatornába, a város menthetetlen. Az ár ostromolná a csatornát. Áradás esetén végpusztulnának van kitéve a város és környéke. A hódmezővásárhelyi határ egyrészt szintén előntötte az ár. Pozsony megyében is roppant károkat okozott a víz. A zsigárdi határból 6000 hold víz alatt van. Innen azonban lassu apadást jelentenek. Temesmegyében is több falu határát elborította az ár s több faluba be is tört, összerombolván több száz házat.

Ujabb adomány. A helybeli czeplédutcai ev. ref. új templomban levő ur asztalához pohár takaróul Bíró Etelka kisasszony csinosan bízott, aranyozott rojttal körített kendőt adományozott s azt további intézkedés végett kezimezzel szolgáltatta. E jótékony sa gúért fentjezett kisasszony addig is, míg ez íránt a nt. és tek. egyházi közgyűlésnek jelentést tehetnék, fogadja hálás köszönetem nyilvánítását. Debreczen 1888 Martius 19-én. Szücs István egyh. főgondnok.

Biharmegyében az árvízveszély már körülbelül megszűnt. A vizek mindeütt annyira lepadtak hogy a veszély jobbára elmúltnak jelezhető. A Berettyó igen lepadt. B. Ujfalu községéből a víz legnagyobb részt eltávozott. Az eddig víz alatt levő házak meg

menekültek az ép oly kellemetlen, mint veszelyes ellenségtől; az újfalui gátszakadás helyesén dolgoznak, a czeplédutás már készen van, de a betömésével vámi kellett, míg a péterszegi szakadást betömtek, ami pedig szombaton megtörtént. — Nagy Szalontán az áradást jobbra a kisebb belvizek összefolyása okozta, mely most is oly nagymérvű, hogy már a napok óta vízben álló házak tömeges összeomlásától tartanak. A hirtelen beállott olvasdás következtében a vetékek sokat szenvedtek, sok vetés el van mosva, sok hajlottabb fekvésű hely el van öntve, a vizek levezetni lehetetlen és így csak kiszáradásra vár.

Az István gőzmalom jötekyony czélu adományai. Az „István” gőzmalom r. társulat tegnap közgyűlése az igazgatóság indítványára a tisztanyereségből 700 frtot szavazott meg különböző jötekyony czélokra. Ezen összeg következőleg osztatik fel, tisztán debreczeni egyletek, intézők s társulatok között: Ref. főiskolai szegénytanulók: 50 ft. Polgári kórház, ev. ref. szegényápoló, nőegyleti árvalház, tüdőző egylet, emlékkert társulat, iparos iskola, zenede 40—40 forint. Keresk. akad. tanulók segélyegylete 30 ft. Kereskedők kórháza, ref. hittanulogatók — joghallgatók — gazdasági akad. hallgatók — iparos ifjak segélyző egylete, Fröbelgyermekert, Vereskeresztegytel, kertészeti társulat, kereskedelmi iskola, ág. hitv. ev. iskola, főiskolai ének és zenetanári tanszék, kereskedő ifjak önképző egylete, népkönyha 20—20 ft. R. kath. szegényápoló, izr. kórház, 1848/49 honvédegytel, könyvnyomdászok segélyegylete; izr. nőegylet, tornaegylet, főisk. természetrajzi muzeum, izr. iskola 10—10 forint.

Sárréti csatorna ügyében szombaton az érdekeltek tanácskozást tartottak Nagyváradon, azon kérvény folytán, melyet Karczag város és a Hortobágy Berettyó társulat intézett a miniszteriumhoz a Kálló vize levezetésére néhány évvel ezelőt adott udvari és bajomi csatornák betömése iránt; melyeket az alsó vidék rendkívül károsnak tart magára nézve. Móricz Pál és gr. Korniss Károly nagybirtokosok képviselője azonban tiltakozott a sárréti csatornák betömése ellen, mert a kiasatási munkálat nem volt egyéb, mint a régi meder kitisztítása, melyet pedig a törvény nem csak hogy megenged, hanem egyszersmind a tulajdonosoknak kötelességévé is teszi. Különbön a megtámadott udvari és bajomi csatornák hatóságilag engedélyezve vannak. A tanácskozásnak érdemleges eredménye azonban nem lett.

A vendégzserelő bögér. A Mándokiné asszony szombat esti bucsufélépte alkalmával az „Ördög naplója” első felvonása alatt egy kis szárnyszerű vetődött, körülbelül a padlásról a színház, mely ugy a közönség, mint a játszószínek körében nagy nyugtalanságot okozott s a figyelmet az egész felvonásról kerezttül az előadástól elvonta. Végre a főszíllár feletti nyíláson elmenekült a nem kevés zavarba juttó vendégzserelő bögér. Ezen mulatságos vendégzserelőből hosszabb tudósítás áll rendelkezésünkre, melyet azonban tárgyhalmazzal miatt holnapra kellett hagynunk.

Arviz a debreczeni határon. Hihetetlen, még is igaz. A nagy hó olvadás következtében a Károlyos, melyben nyáron át ritkán van még víz is, a Csere és város közt kiűntött s három tanyát a víz elborított. De itten, nálunk ezen kiűntés, nem kárt, hanem hasznót csinál, a homok talaj megiszapósítása által. A víz különben sem emberben, sem állatban semmi kárt nem tett.

Agatlanok forgalma. a debreczeni kirtörvényeszek telekkönyvi osztályánál folyó évi márczius hó 10—17-ig. — Keszler Jakab és neje Haviár Karolina veszik özv. Berecz Istvánné és ifj. Berecz István ujosztási szántóföldét 252 frtért. — Lichschein Dávid és társa veszik Molnár János és neje Balogh Erzsébet házas telkét 1200 frtért. — Nagy Gábor és neje Szabó Eszter veszik Balogh István és neje Farkas Juliánna házat ondódi szántó földével 3700 forintért. — Horváth István veszi özvegy Czeplédi Jánosné Horváth Juliánna és társa ondódi szántóföldét 5000 forintért. — Megyesi János és neje Kurucz Mária özvegy Nagy Lajosné Nyíri Sára házas telkét 650 frtért. — Banosi Gábor és neje Major Zsuzsanna veszik Liszka Sándor házas telkét 925 frtért. — Sipos Bálint veszi Tamás Ferencz és neje Hegedűs Juliánna ujosztásu szántóföldét 493 ft 63 krt. — Szabó István és neje Szabó Erzsébet veszik Nagy Zsuzsanna özv. Léway Józsefné és társai boldogfalvi szőlőjét 1200 frtért. — Sipos János veszi Ferenczi Péter és neje Kovács Juliánna ujosztásu szántóföldét 50 frtért.

Színház.

Mándokiné Morzsa Emma urnó egyike azoknak a művésznőknek, kiknek emléket szívesen őrzi a debreczeni közönség, egyike azoknak, kik még az intendatura idejében hervadhatatlan érdemeket szereztek arra, hogy neve Debreczenben szeretettel említsék. Mándokiné országzerte hírneves opera énekesnő volt, a ki azonban legteljesebb diadalaít a mi színpadunkon aratta azon közönségtől, mely előtt szombaton bucsufélépte mondott a színpadon. A visszaemlékezés az ő igaz művészetére s szeretetre méltó egyénisége járultak hozzá, hogy a színház zsutólag megléte, s hogy oly rendkívüli ovatiókban részesítették, a milyenben eddig csak kevesen részesültek még.

„Az ördög naplója” régi jó vigjáték került színre, melyben Mándokiné az ünne

peltnék férje játszta Robin de Boi szerepét sok virtuozitással s ifjú kedvvel, kedélyvel. Az ünnepeit művésznő csak felvonások között szerepelt. Az első felvonás után „Troubadour” első felvonásának első változását adták elő. Mándokiné színpadra léptekor percekig tartott a tapsvihár, melyben mindenki örömmel és szeretettel vett részt. E közben nem kevesebb mint nyolcz szebbnél szebb babér és virág koszorút bocsátottak le a zainórpadról s számos virágokból készült nyújtottak fel a zenekarból. A koszorút egye sek, és testületek küldték, s ott látnak a debreczeni színház egy let, a „Haladás” páholy, a színtársulat stb. koszoruját. — A művésznő még ma is teljesen uralkodik a közönség és minden variatíójában hajlékony hangja fölött, s páratlan iskolája ma is meglepi a hallgatókat. Enekelte még Dinorából az árnyék táncot is, s hasonlóan teljes sikert aratott.

Margó Czélia és Halmainé énekesnői, a két primadonna betegeskedése miatt elmaradtak.

Halmainé Székely Emma jutalomjátéka. E hét a jutalom játékok és bucsu fellépések időszakára. Virág vasárnapjától fogva több első rangu, kedvelt tag válik meg a társulattól, kik közül egy pár e héten veszi ki jutalomjátékát. Így Zilahy, a vidék egyike legjobb lyrai szerelmese és naturburscha, ki e mellett mint szalon bucsu páratlan a provin czián, esütörtökön lesz jutalmazandó s ugyanakkor bucsuzik is Medgyaszai Evelin nel együtt a jó debreczeniektől. Szombaton pedig a szerény, bár igen tehetséges és szorgalmas Dobó Sándor lép fel utójára a „Falu esodája” czimű új népszínműben, mely egy ösmert nevű főrangú nőnek szerzeménye. Ugyanez lesz jutalomjátéka is. — De legközelebről érdeklé ez időszakra a közönséget a Halmainé asszony jutalomjátéka, mely holnap, kedden lesz, a mikor legkitűnőbb szerepeinek egyikében a „Paraszt kisasszony” ban, Berecz népszínművében fogja ragyogtatni alakító tehetségét s szép hangját. Ugy tudjuk, hogy virágvasárnapról kezdve Halmayné asszony is megszűnik tagja lenni a debreczeni társulatnak. Holnapi jutalomjátéka már csak azért is olyan meleg és őszinte ovatióknak szolgálnd alkalmul, melyet a debreczeni közönség részéről méltán megérdemel a művésznő, ki 1881 óta, kevés megszakítással, mindig a debreczeni színház kötelekébe tartozott. — Ugyszólván e színpadon aratta, mint még kezdő énekesnő legelső diadalaít; e fényes multu színpadon, a debreczeni közönség szemelétára, ennek be czégetése, szerete, kitűntetése által bucsufélépte fel magát a legjobb, legkedveltebb vidéki primadonnáknak kevésszámú sorába. Operettekben és népszínművekben több olyan kitűnő alakítást produkált, melyhez hasonló a vidéknek talán egyetlenegy primadonnája sem képes elérni. Nálánál jobb Laurát a Koldusdiákban s jobb Saffit a Czigány báróban keresse is nehéz találni. De még inkább rátermett a népszínmű alakokra, melyeknek dalait olyan elragadóan tudja énekelni az ő gyönyörű hangján. Holnapi jutalomjátékára erősen készül a közönség s kedves meglepetésekben sem lesz hiány.

Színházi műsor. 19-én: „Két pisztoly.” 20-án: „Paraszt kisasszony.” (Halmainé bucsufélépte.) 21-én: „Hitves.” 22-én: „Delila.” (Zilahy bucsufélépte.) 23-án: „Suhancz.” 24-én: „Falu esodája.” (Dobó jutalomjátéka.) 25-dikén: „Noterdami toronyör.”

DEBRECZENI SZÍNHÁZ
Holnap, kedden, 1888. márcz. 20-án, páratlan szünetben,
HALMAYNÉ EMMA jutalomjátékul:
A PARASZT KISSASSZONY.
Énekes népszínmű 3 felv.

Felolvasó szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Tavaszi vetőmagvak.
Buza, rozs, árpa zab, búkköny kapható a debreczeni cukorgyár felszámolásban levő társulatnál.

rációt áll kell hat nek, hogy a magyar ország gazdasági érdekét az iskolában tökéletesíteni telességo.

nek azon beszedéi elnöke tartott s könyvolvasás és ben lehet felis

gtöbb figyelemre a képzőművésze. hoz, a hazai festé iparjegyekben a z, a magyar mű. hazai főpapokhoz főrendiház elnö sultat érdekében a szőlőhez, a pozsony város IV. ke. Ezekhez sorozha zéd, melyeket a 7. évi ősi kiállítá sbbá a magyar gazdasági bizott

ndott. ó s nyugalmas alkotásait foglalja s, mely irodalmi apítani van hi közvetlenségével nek, mint a leve tekintetben is

ekintben pedig azok közt, melyek melyek ép oly

pondenz.”

Budapest 1885. Nagydiplomával. N. Palánkán 1887. Aranyérem. London 1887. Diszoklevél. Páris 1889. Honvérem.

Csik József

első szeremi ment és vízhatlan mész-gyár.

BECSINBAN.

Központi iroda és raktár: Budapest, V. k., Rudolf-rakpart 8. szám.

Ájánlja a t. építész és építőmester urak, építőipari vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előírók, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cémet és vízhatlan meszet, melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak.

Árjegyzék s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Kecskemét 1872. Ujvidek 1875. Szeged 1878. Ezüst érem. Arany érem. Erdem-érem. Trieszt 1882. Arany érem.

1366 tk. 1888.

Arverési hirdetm. kivonat.

A h.-bösszörményi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Borbély Sándor h.-bösszörményi lakos végrehajthatónak ugyanis mint csatlakozónak Borbély Juliánna végrehajtható szenedő elleni 185 frt. és 61 frt 20 kr. tölke követelések és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a h.-bösszörményi kir. járásbíró területén levő, H.-bösszörmény városban és határában fekvő a h.-bösszörményi 10826. sztjkvi á. + 1299. hrsz. (a rajta épült 1285. sorszámú ház elpusztult) ingatlanra 200 frtban, a 4424. hrsz. ingatlanra 26 frtban, a 8443. hrsz. ingatlanok végrehajtást szenedőt illető egy negyed részére 70 frt 50 krban, és a 11036. hrsz. ingatlanok ugyancsak végrehajtást szenedőt illető egy negyed részére 53 frt 75 krban ezennel megállapított kikiáltási árakban az árverést elren-

delte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi Május 1-ső napján d. e. 9 órakor alóli bíróság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Bösszörményben a kir. járásbíró mint tkönyvi hatóságnál 1888. évi márczius hó 5-dik napján.

Deák Ferencz
kir. aljárásbíró.

Aranka mag mentes

hivatalosan megvizsgált, valódi proven-
cei, továbbá kunsági lucerna, veres
virágu löhere, valódi oberndorfi sárga
kerek, tojás alakú nagy sárga buczok
takarmány répa, angol perje, finom apró
pázsit fűmag, egyéb gazdasági zöldség
és virág-magok a legjobb minőségben, jutányos árak mellett kaphatók

GASZNER KÁROLY
fűszer és mag üzletében
Debreczenben Czegléd-utca.

Alapított 1858-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércöntődéje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánok részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FŰRDŐK
felszerelésére
szagmentes úrszékek
felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ívek, hivatalos nyomtatványok
MINDEN ALAKBAN
ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK
falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.
báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Szerke
s. é. é. é.
150zetési
valam
minden k
Bérmunte
XV
Gróf
A
lapok
nek, m
Gusztá
Rheidt
sát el
nagyot
Már az
kézirat
lékszik
a más
kézirat
kegyes
teljes,
vonuló
mint n
által
hazafiu
szivére
tanács
szári é
bucsz
É
kal h
hogy
vezette
át na
lárd é
chia
gaslat
mint a
császár
gróf
sen e
sét, az
és fels
anyag
győzel
hádsér
mokat
É
meg a
ki a f
A „D
A
talmaz
gyázon
érkezne
s ha ol
lyeggel
ságos a
ily elsi
a tudva
levelet
tette a
A
gondolt
a levele
mielőtt
talált s
Ig
érkezett
dalmait
érkezett
Deville
sorok n
tak el
voltak,
rángatv
idegen
ifju fog
hat éve
s ha az
óvatosa
aranyak
senki n
rejteti,
ból szer